

Ne tražite od nas da pravimo kompromise glede budućnosti BiH u Europi

Dnevni avaz je tražio od OHR-a da odgovori na niz njihovih zahtjeva. Ti su se zahtjevi mijenjali iz dana u dan, ali je najopširniji spisak objavljen u Dnevnom avazu od 24. i 25. veljače 2004. godine. Čini se da se veliki broj ovih zahtjeva temelji na pogrešnom razumijevanju zakona ili uobičajene prakse koja postoji u drugim dijelovima Europe, ili pak, u nekim slučajevima, na pogrešnom prezentiranju činjenica. Stoga je OHR odlučio prezentirati stvarno stanje, kako bi se izbjegli daljnji nesporazumi:

1. Zabrana pisanja neistina o nekome nije cenzura.

U rješenju od 4. prosinca 2003. godine, Kantonalni sud u Sarajevu je donio odluku da se Dnevnom avazu “zabranjuje daljnje prenošenje i izražavanje neistinih tvrdnji na račun tužitelja Zlatka Lagumdžije”. Dakle, Dnevnom avazu nije zabranjeno pisati o gospodinu Lagumdžiji, koliko god kritički želi, dok god je to što pišu sukladno istini. A, u ovim pitanjima, samo sudovi odlučuju o tome što je istina a što ne, i nitko drugi.

Ukoliko Dnevni avaz smatra da ima dovoljno jak slučaj da može promijeniti zakon onda neka to i uradi: ali obraćanjem Parlamentu, a ne OHR-u. U normalnim europskim demokratskim zemljama, a BiH se nada da će postati jedna od njih, zakoni se uvijek mogu mijenjati. Ali ako BiH želi postati dio Europe, u načelu Parlament treba biti taj koji će odlučiti promijeniti ih ili ne, a ne OHR.

2. Već postoji proces kojim se osigurava da se ponovno imenuju samo oni sudci i tužitelji koji su kvalificirani i nisu kompromitirani u prošlosti.

To je posao Visokih sudbenih i tužiteljskih vijeća (HJPC). U njima se razmatraju sve dostupne pouzdane informacije o svakom pojedinačnom sudcu i tužitelju, nakon čega se donosi odluka o tome jesu li podobni za ponovno imenovanje. Nijedan proces nije savršen, i nema sumnje da će doći i do pojedinačnih grešaka. Ali to je proces koji postoji i u drugim demokratskim zemljama Europe. Nije točno da je proces potpune lustracije proveden u svakoj bivšoj komunističkoj zemlji u Europi. Ovaj proces također predstavlja značajan napredak u usporedbi s krajnje politiziranim procesom koji je postojao ranije. Ukoliko bilo tko misli da sudac ili tužitelj koji je ponovo imenovan nije dobar, i ima pouzdane informacije da to dokaže, te informacije treba dostaviti Visokim sudbenim i tužiteljskim vijećima. Disciplinski tužitelj će ih potom razmotriti i poduzeti mjere koje smatra odgovarajućim. Međutim, Vijeća s pravom neće odgovarati na neutemeljene glasine ili pritiske s bilo koje strane.

3. Nema dokaza da postoji sustavna diskriminacija protiv bilo kog od tri konstitutivna naroda kada je riječ o imenovanjima u policiji, pravosuđu, tužiteljstvima, obavještajnim službama, ili bilo kojoj drugoj javnoj službi.

Uzmite kao primjer položaj Bošnjaka u pravosuđu. Dnevni avaz ranije je izvještavao da je skandalozno da u Visokom sudskom i tužilačkom vijeću RS nema Bošnjaka. No, kada je početkom ovog mjeseca u Vijeće RS imenovan sudac iz reda Bošnjaka, to im nije bilo važno. Bošnjaci su imenovani za predsjednike osnovnih sudova u Srebrenici, Tesliću, Mrkonjić Gradu, Derventi, te u dva najveća suda u Republici Srpskoj, Bijeljini i Banja Luci, ali Dnevni avaz nije htio naglašavati te činjenice. Glavni tužitelj u Doboju sada je Bošnjak, ali Dnevni avaz je i ovaj put odlučio ignorirati to imenovanje. U siječnju 2003. godine, prije pokretanja procesa imenovanja od strane HJPC, u Republici Srpskoj je bilo šest sudaca iz reda bošnjačkog naroda. Danas ih ima šezdeset. Razlog za to je upravo proces koji vode Visoka sudbena i tužiteljska vijeća, a

s kojim se Dnevni avaz ne slaže. Taj proces je učinio više od bilo čega drugog da se ponovo izgradi višenacionalna struktura bosanskohercegovačkog pravosuđa a ti naponi još uvijek nisu završeni.

Slični primjeri bi se mogli navesti i za policiju, obavještajne službe, državnu službu, i javne radio-televizije.

4. OHR pozdravlja i podupire demokratsko pravo na organizaciju mirnih prosvjeda sukladno zakonu, ali OHR neće pristati na kompromise kada je riječ o neovisnosti pravosuđa a time i budućnosti BiH u Europi.

Kada bi OHR popustio pred ovim zahtjevima, to bi ozbiljno ugrozilo, ako ne i uništilo, procese europske integracije a samim tim i izgled građana ove zemlje da uživaju u boljoj i prosperitetnijoj budućnosti. OHR se neće miješati u neovisni proces imenovanja i u sudske odluke, bez obzira na sve pritiske. To bi predstavljalo miješanje u rad pravnog sustava i pravosuđa. Time bi se prekršio temeljni europski standard, što bi moglo imati negativne posljedice na proces integracije BiH u Europu, kao i nanijeti štetu izgradnji državnosti Bosne i Hercegovine.

5. Pitanje za one koji se protive Visokim sudbenim i tužiteljskim vijećima

Visoki predstavnik bi također želio uputiti pitanje onima koji se protive Visokim sudbenim i tužiteljskim vijećima: u Republici Srpskoj je sada šezdeset sudaca Bošnjaka. Prije godinu dana bilo ih je šest. Po vašem mišljenju kako se to moglo postići bez Visokih sudbenih i tužiteljskih vijeća?

Kao što je to rekao 7. siječnja, Visoki predstavnik je uvjeren da je proces koji vode Visoka sudbena i tužiteljska vijeća najbolja prigoda za ovu zemlju da ponovno izgradi multietničku strukturu pravosuđa BiH utemeljenu na suvremenim europskim standardima neovisnosti i profesionalizma.